

Rachel More

Tamsios meilės miesto
paslaptys

Savaitė
Paryžiuje

TYTO ALBA

Rachel More

Savaitė Paryžiuje

R O M A N A S

Iš anglų kalbos vertė
Ieva Albertavičienė

VILNIUS 2017

Rachel HORE
A WEEK IN PARIS
Simon & Schuster UK Ltd,
London, 2014

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © Rachel Hore 2014

© Viršelio nuotrauka, Ekaterina Pokrovsky / „123rf.com“

© Ieva Albertavičienė, vertimas į lietuvių kalbą, 2017

© „Tyto alba“, 2017

ISBN 978-609-466-240-9

1944-ųjų lapkritis
Derbišyras, Anglija

Ji buvo smulktė mergytė, gyvenanti su keturiasdešimt trimis vaikais dideliame bjauriame name miestelio pakrašty. Skurdus Blekdaiko namų sklypas padengtas ne žole, o žvyru ir aptvertas medine tvora, nes buvusi kaltinės geležies tvora buvo atiduota į metalo laužą. Našlaičių prieglauda buvo perkelta čia iš Londono, bet daug anksčiau, nei ji atvyko. Ji nenorėjo mąstyti apie praeitį. Visiškai ištrynė ją iš atminties. Atrodė, tarsi visada būtų gyvenusi Blekdaiko namuose. Galbūt visada ir gyvens.

Tamsaus medžio plokštėmis apkaltos sienos nukabinėtos niūriais portretais, kurių akys, rodos, sekė ją, einančią paskui kitus vaikus iš miegamojo į valgyklą, iš valgyklos į klasę. Vestibiulyje kabančio paveikslas ji bijojo labiausiai. Jame pavaizduoti negyvi triušiai ir paukščiai, prikalti prie sijos. Sustiklėjusios akys ir sudžiūvusio kraujo, nuvarvėjusio jų kūnais, lašeliai buvo nutapyti meistriškai, tarsi dailininkui tai būtų teikę didelį malonumą. Ji greitai praeidavo, nežiūrėdama į paveikslą, bet vis tiek jį juste juto.

Miestelis buvo netoli aerodromo, ir kai tik virš galvos suriaumodavo lėktuvai, ji slėpdavosi spintoje ar po lova ir gulėdavo susirietus, jos laibas kūnelis iš siaubo įsitempdavo, kol lėktuvai nutoldavo. Kai kurie vyresni vaikai juokdavosi iš jos, kad bijo saviškių lėktuvų, bet ji nieko negalėjo su savimi padaryti. Ir nieko neaiškino, nes nekalbėjo.

Našlaičių prieglaudos slaugytojos nebuvo beširdės. Jos tiesiog darė, kaip liepė valdytoja: „Elkitės su visais vaikais vienodai, būkite malonios, bet tvirtos, labai nesuartėkite.“ Kai kurie globotiniai gedėjo, keletas jų buvo siaubingomis aplinkybėmis praradę abu tėvus, bet prieglaudos valdytoja tikėjo, kad jiems padės griežta nusistovėjusi tvarka: geras, paprastas maistas, tyras oras, sekmadieniais dukart per dieną bažnyčia. Taisyklių sąrašas buvo pakabintas ant lentos šalia jos kabineto, priešais negyvų padarų paveikslą. Būdama penkerių, mergytė nemokėjo perskaityti visų žodžių, bet žinojo, kad visos taisyklės prasideda žodžiu *negalima*.

Našlaičių prieglaudoje vaikų ne visada būdavo keturiasdešimt keturi. Kartais kurį nors pasiimdavo atvykęs giminaitis. Kartais atsirasdavo naujas veidas: liūdnas ir sumišęs arba piktas ir ryžtingas. Vis dėlto niekas nepriversdavo valdytojos nukrypti nuo nusistovėjusios tvarkos.

Retkarčiais būdavo surengiama apžiūra. Sutuoktinių pora atvykdavo apžiūrėti vaikų ir galbūt kurį išsirinkti. Kad įvaikintų – visi šnabždėdavo su pagarbia baime. Vaikai žinojo, ką tai reiškia: vietoj savo senųjų tėvų gaudavai naują mamą ir tėtį. Dauguma vaikų troško būti įvaikinti, kam nors priklausyti. Tačiau ji matydavo ir dvejonę kai kurių išrinktųjų veiduose. Ne visi būsiami tėvai atrodė malonūs.

Ji taip pat norėjo kam nors priklausyti, bet niekas niekada

jos neišsirinkdavo. Dauguma porų imdavo kūdikius ar mažus vaikus, o tie, kurie sutikdavo priimti vyresnį vaiką, tikrai nenorėjo mergaitės, kuri negali – arba nenori – kalbėti. Kam tos papildomos bėdos?

Tad ji gyveno diena po dienos, negalėdama gedėti praeities, kurią prisivertė pamiršti, ar tikėtis ateities. Nebuvo nelaiminga. Veikiau jos širdis buvo sustingusi. Tik sapne patirdavo didžiulį džiaugsmą ar sielvartą. Kartais sapnai būdavo kupini triukšmo ar baimės, o kartais tiesiog persunkti vienatvės.

Vis dėlto kai kada sapne išgirdavo dainuojantį tylų žemą moterišką balsą. Ir moterį meiliu veidu ir švelniomis rankomis. Pabudusi po tokio sapno, pamatydavo, kad pagalvė drėgna nuo ašarų.

1 skyrius

1956-ųjų kovas

Paryžius

Fei stumtelėjusi pravėrė sunkias duris ir nusekė paskui kitas mergaites į tilią tamsą. Oras buvo apsunkęs nuo smilkalų, prireikė akimirkos, kol apsiprato su šnabždesiais prietemoje ir didžiule erdve. Abiejose navos pusėse virtinės arkų vingiavo apšviesto ploto priešais altorių link. Aukštai virš galvų kilo skliautuotos lubos. Stulbinamai gražu.

– Mergaitės, susiburkit aplink mane!

Mandagus angliškas panelės Edvards balsas, šaukiantis šeštokes, atrodė nutolęs ir svajingas. Fei perėjo langeliais išmargintas grindis ir, sustojusi grupelės pakrašty, išgirdo ją sakant:

– Ką reiškia prancūziški žodžiai *Notre Dame*? Dievo Motina – teisingai, Evelina. Gotikinės architektūros šedevras, jau daugybę amžių Paryžiaus širdis ir siela. Katedra pastatyta...

Fei beveik nieko negirdėjo. Jos dėmesį patraukė vitražiniai langai. Pamažu atsitraukė į šalį, norėdama juos geriau apžiūrėti. Kiekvienas jų buvo mažų langelių švytinčiomis spalvomis

kratinys su ryškiais jausmingais pavadinimais. „Tamsiai raudona, – sušnibždėjo ji. – Karališka purpurinė, indigo, lazurito.“ Bažnyčios tamsa ne tik neužgožė jų, bet dar ir pabrėžė švytintį spalvų grožį. Ji mąstė apie šviesos, prasiskverbiančios pro tamsą, prasmę, ir panelė Edvards tarė:

– Fei, mieloji, ar klausaisi mūsų?

Ji ūmai pakirdo iš svajonių.

– Atleiskit, – sumurmėjo.

Po to ji stengėsi neatsilikti nuo kitų. Priėjusios atvirą erdvę priešais choro suolus ir altorių, merginos apstulbusios sukinišiosi, rodydamos į didžiulius rožinius langus, iškilusius aukštai virš skersinių navų šonuose ir viską užtvindžiusius tarytum brangakmeniais spindinčia šviesa. Net Margareta, kuriai paprastai kultūra ir įžymybių apžiūrinėjimas keldavo nuobodulį, dabar išskėtė rankas, gėrėdamasi ant palto švytinčia vaivorykste.

– Tai bent, – sumurmėjo; įžūlios jos akys net sušvelnėjo iš džiaugsmo. – Tai bent.

Fei šyptelėjo, bet, dairydamosi aplink, pusiau klausydamosi panelės Edvards, netikėtai pajuto nerimą. Kuo labiau stengėsi jį perprasti, tuo jis stiprėjo. Ši vieta jai kažką reiškė, bet kodėl? Juk niekad anksčiau čia nesilankė. Ši mokyklinė kelionė į Paryžių – jai pirmoji. Tikrai.

Vėliau jos apžiūrėjo šoninę navą, išsilenkusią už altoriaus, stabtelėjo pasižvalgyti po maldos kopyltėles išorinėse sienose. Fei ir Evelinai patiko altorius, kuriame stovėjo išdrožinėta skulptūra Mergelės Marijos, glėbyje laikančios Kūdikelį Jėzų, ištiesusį putlią rankutę su duobutėmis. Evelina norėjo uždegti apžadinę žvakę, bet Margareta atsisakė, labiau susidomėjusi toliau besisukinėjančiais vaikiniais.

– Ar jie su mumis? – šnipštelėjo ji Fei.

– Regis, taip.

Ji atpažino vieną – aukštą liekną vaikinuką sviesto geltonumo plaukais, spindinčiais prieblandoje it bažnyčios choristo. Prisiminė mačiusi jį kelte, kai plaukė per Lamanšą. Ji lipo ant denio įkvėpti gryno oro ir ant siaurų laiptų sutiko jį, besileidžiantį apačion. Jis šyptelėjęs sustojo jos praleisti.

Mergaitėms jau einant iš koplyčios, kažkur aukštai pradėjo skambėti varpas. Garsas buvo toks žemas ir grėsmingas, kad, rodos, net oras virpėjo. Fei užsidengė delnais ausis, bet jis vis aidėjo ir aidėjo. Jai užėmė kvapą. Turėjo iš čia išstrūkti. Pasisuko ir nieko nematydama pasileido bėgti. Staiga į kažką atsitrenkė. Pajuto, kaip kažkas suėmė ją už rankos.

– Ei, lėčiau! – pasigirdo tylus balsas.

Pakėlusi akis, pamatė šviesiaplaukį vaikiną.

– Atsiprašau, – žioptelėjo išsigandusi, bet leidosi jo sulai-koma.

Skambėjimas nutilo taip pat staiga, kaip ir prasidėjo. Aidui nurimus, nuslūgo ir ją apėmęs siaubas.

– Kaip tu? – paklausė vaikinas aiškiau, mandagiu balsu.

Jis paleido ją, ir Fei žengė ataturpsta, nedrįsdama pažvelgti jam tiesiai į akis. Jis buvo susiraukęs, tamsiose akyse spindėjo susirūpinimas.

– Ačiū, dabar jau viskas gerai.

Iš gėdos jai nejučia paraudo skruostai. Priėjo Evelina, o Margareta juokingai straksėdama nubėgo pakviesti panelės Edvards. Vaikinukas ramiai stovėjo šalimais. Jo draugai lūkuriaivo atokiau, juokdamiesi ir niuksėdami vienas kitam.

Galiausiai prie jų priskubėjo grakšti panelė Edvards ir Fei apsidžiaugė, išgirdusi jos skambų balsą.

– Fei! Pakaks visiems juoktis! Nurimk, viskas baigėsi.

Mokytoja švelniai, bet tvirtai nusivedė Fei. Jos susėdo koplyčioje priešais Mergelę Mariją ir Kūdikelį.

– Kas gi tau nutiko? – sumurmėjo mokytoja. – Tai tik varpas. Tikriausiai kviečia žmones į mišias.

– Nežinau, – suvirpėjusi atsakė Fei. – Jis mane išgąsdino, bet dabar viskas gerai.

Ji stengėsi sugauti šmėkstelėjusį neaiškų prisiminimą, bet jis jau buvo pradingęs.

Tą vakarą iki pat milžiniško Paryžiaus rotušės priimamojo lubų kilo angliškai čiauškantys balsai. It sutemose skendinčios Santarvės aikštės medžiuose čirškiantys varnėnai. Garsiai nusičiaudėjus automobilio varikliui, paukščiai pakildavo vienu dideliu debesiu, kurio pavidalas nuolat keisdavosi rausvai violetiniame danguje.

Bet tai buvo spalvinga minia, ne varnėnai, – keli šimtai šeštos klasės mokinių ir jų mokytojų iš penkiolikos Anglijos mokyklų, susirinkusių po vienu stogu kartu praleisti paskutinio pavasario kelionės į Paryžių vakaro. Šią išvyką suorganizavo Draugystės sąjunga. Mergaitės jautėsi nejaukiai, drovėjosi, vilkėdamos pirmosiomis vakarinėmis suknelėmis, vaikinai – sukaite ir suvaržyti kostiumų standžiomis apykaklėmis. Prieš tai manieringi prancūzų valdininkai sakė ilgą kalbą, po jų buvo surengta švediško stiliaus vakarienė su keista mėsa drebučiuose ir salotomis, apšlakstytomis aliejumi. Nors gandai apie skiflo*

---

* *Skiffle* – muzikos žanras, turintis džiazą, bliuzo ir liaudies muzikos šaknis, populiarus Anglijoje šeštajame dešimtmetyje. (*Visos pastabos vertėjos.*)

grupę buvo paneigti, styginių kvartetui derinant instrumentus šalia šokiams skirto ploto, susijaudinimas tarp jaunimo pastebimai didėjo.

Stovėdama saugioje vietelėje prie sienos, Fei apžiūrinėjo minią, svarstydamą, kur galėjo pradingti Evelina su Margareta, kol ji buvo tualete. Neseniai visos trys kalbėjosi su dviem vaikais iš Vinčesterio, tiksliau, kalbėjo Evelina ir Margareta. Fei susilaikė, nemokėdama flirtuoti, kaip derėjo šia proga, ir nerimaudama, kad suknelės iškirptė pernelyg gili. Sumurmėjusi atsiprašymą, ji paspruko.

Tualete iš naujo susisegė suknelę, pažvelgė į savo trapų atvaizdą puošniame veidrodyje. Stengėsi nematyti, kaip niūrus žalias drabužio atspalvis išblukino jos odą ir pritemdė akių mėlynumą. Mama, ir taip nenorėjusi jos išleisti į šią kelionę, neturėjo pinigų naujai suknei, kurios prireiks vos vienam vakarui, tad Fei pasiskolino drabužį iš kaimynės dukters.

Mamytė labai stengėsi ją persiūti, prisiminė Fei, ir parodė, kaip dailiai susirišti tamsius plaukus, – ji užkišo išsipešusią sruogą už segtuko, – bet abiem teko pripažinti, kad suknelė tik šiaip ne taip „tiks“. Fei atrodė blankiai šalia ryškios kaštoninių plaukų Margaretos, vilkinčios dramblio kaulo spalvos suknelę iki žemės, ar šviesiaplaukės Evelinos, dailios kaip lėlytė su plo-nyte mėlyna suknete. Ji susiraukė savo atvaizdai, pasiėmė pačios siūtą vakarinę rankinę ir sugrįžo į salę. Gal atsiras koks vaikinukas, liūdnai pagalvojo, kuris pakvies ją šokti ir išgelbės nuo pažeminimo.

Stovėdama prie sienos ir žvalgydamasi po minią, ji pagaliau pastebėjo didingą baltą figūrą – tai galėjo būti tik Margareta. Fei pradėjus brautis pro kitus jos link, kažkas suėmė už rankos ir aiškus balsas tarė:

– Labas dar kartą.

Atsigręžusi pamatė tą patį šviesiaplaukį vaikiną, sutiktą ryte.

– Adamas Vorneris, – kiek droviai prisistatė jis, tiesdamas ranką. – Prisimeni... Dievo Motinos katedroje?

– Žinoma, prisimenu, – atsakė ji, spausdama jam ranką. – Aš Fei... Fei Noks. – Ir pridūrė: – Norėčiau atsiprašyti už kvailą elgesį.

– Nėra ko atsiprašinėti, – greitai pasakė jis. Vėl taip pat gražiai suraukė kaktą kaip anksčiau, įdėmiai jos klausydamasis. – Ar dabar gerai jautiesi?

– Taip, – palinksėjo ji gal kiek per energingai. – Kuo puikiausiai.

– Na ir puiku, džiaugiuosi.

– Paprastai nesielgiu taip kvailai.

– Tas varpas skambėjo labai garsiai, – rimtai pasakė jis.

– Tikrai, ar ne? – Jai palengvėjo, kad iš jos nesišaipoma. – Ir taip staiga pradėjo.

Visą likusią dienos dalį ji svarstė apie tą nutikimą, prisiminė, kaip garsas pervėrė ją, išmušė iš pusiausvyros. Margareta, aišku, po to prunkštė iš juoko. Jų mokykliniam gyvenimui vadovavo varpų skambėjimas. Ko taip jaudintis dėl to? Fei taip ir nerado atsakymo.

Tuo metu muzikantai užgrojo linksmą fokstrota, ir visi aplink pradėjo ieškoti sau poros. Fei matė, kad Margareta nuėjo šokti su aukštesniu, labiau pasipūtusiu vaikinu iš Vinčesterio, bet Evelinos nematė.

– Ar mėgsti šokti? – paklausė Adamas.

– Nelabai moku, – atsargiai atsakė Fei.

Jai nepatiko šokių pamokos mokykloje, kvailai jautėsi, kai

reikėdavo šokti poroje su kita mergaite ir nė viena nenorėdavo vesti šokio.

– Aš taip pat. – Dabar ir jis lengviau atsiduso. – Pamėgin-kime? Gal labai nenuminsime vienas kitam kojų.

Jis ištiesė Fei ranką, ji suėmė ją ir per minią nusekė pas-kui jį. Baiminosi, kad šį vakarą liks niekieno nepastebėta, bet štai – net paties pirmo šokio ją pakvietė šokti gal ir ne gra-žuolis, bet tikrai išvaizdus vaikas. Margareta kilstelėjo antakį, plaukdama pro šalį savo partnerio glėby, ir Fei nesusiturėjusi patenkinta šyptelėjo.

Šokti su Adamu buvo malonu, ir kojų pirštai išliko visai saugūs. Tai buvo daug suprantamiau, nei vesti Eveliną per šokių pamokas. Jie, rodos, plaukte plaukė, Fei vis žvilgčiojo į jį, gėrė-damasi sodriai rudomis akimis, šviesia oda, nusagstyta auksi-nėmis strazdanėlėmis. Jam buvo vos pradėjusi želti barzda, bet burna dar išsaugojo berniukišką švelnumą.

Nors per trankią muziką sunkiai girdėjosi, Fei pavyko su-žinoti, kad jis mokosi vienoje senesnių vidurinių klasikinių mokyklų kažkur netoli Velso sienos. Už kelių šimtų mylių nuo Litl Bartono Norfolkė, kur ji gyveno su mama, ir mergai-čių vidurinės mokyklos, kurią lankė Noridže. Ši Draugystės sąjungos kelionė buvo vienkartinis įvykis, ir jie vargu ar dar kada nors susitiks. Tai šiai progai suteikė dar daugiau liūdno žavesio.

Fokstrotas baigėsi, prasidėjo valsas. Jie vis prasilenkdavo su Evelina, šokančia su kitu berniuku iš Adamo mokyklos, kuris ne itin taktiškai svaidė replikas Adamui, užuot kalbinęs savo partnerę. Baigėsi ir šis šokis, Fei su Adamu pasijuto ne-jaukiai stovintys šokių aikštelės pakrašty, nežinantys, ką dabar daryti.

– Čia labai karšta, tiesa? – tarė ji, vėduodamasi ranka.

Nenorėjo, kad jis liktų su ja vien iš mandagumo – būtų baisiai gėda.

– Gal nori atsigerti? – paklausė Adamas, ir Fei dėkinga linktelėjo.

Jie rado nedidelį šoninį kambarį su baru, iš jo Adamas atnešė limonado. Kai abu su taurėmis atsargiai ėjo pro šokančius, ieškodami vietos atsisėsti, kažkas netyčia atsitrenkė į Fei ir gėrimu aptaškė visą suknelę. Adamas mandagiai pasiūlė nosinę, jiedu sustojo prie atviro lango, kur ji apsivalė. Tada abu ėmė žvalgytis į sidabrinę upę, švelnias tiltų šviesas, galvodami, ką dar pasakyti vienas kitam.

– Nuostabu, ar ne? – tarė Fei. – Tau patiko Paryžius?

Iškeikė save už tokį akivaizdų klausimą, bet jis to, regis, nepastebėjo.

– Labai. Jis toks šiuolaikiškas, palyginti su Londonu, tiesa? Nors man Londonas irgi patinka, – greitai pridūrė Adamas. – Bet kai skaitai tokius autorius kaip Kamiu ar Sartras, supranti, kad mes, anglai, vis dar gyvename senamadiškai.

– Deja, mes jų neskaitėme. Mūsų mokytoja, panelė Edvards, minėjo, kad kavinė, kurioje jie lankosi, vadinasi *Les Deux Magots*? Bet, man regis, jai toks, kaip ji vadina, „neįprastas gyvenimas“ truputėlį kelia šiurpą.

Adamas nusijuokė.

– Man ji šiandien pasirodė gan šauni, bet galiu įsivaizduoti ir tai.

– Ką manai apie egzistencializmą? – paklausė Fei, nuoširdžiai susidomėjusi.

Panelė Edvards bent jau paaiškino šią filosofiją, bet ne itin teigiamai.

Adamas dirstelėjo į netoliese stovintį augalotą vaikina, mostaguojantį rankomis ir būriui susižavėjusių klausytojų garsiai pasakojantį kažkokią linksmą istoriją.

– Būtų sunku paaiškinti keliais žodžiais, – tarė jis, ir Fei pasigailėjo paklaususi.

Galbūt jis palaikė ją pernelyg rimta. Žmonės dažnai vadindavo ją rimtuole.

Muzika pasikeitė, vėl užgrojo valsas.

– Štrausas, – tarstelėjo Fei, keisdama pokalbį. – Pernai jį grojo mūsų orkestras.

Ji klausėsi džiaugsmingų muzikos garsų.

– Akivaizdu, kad tu muzikantė, – pasakė Adamas, stebėdamas pagal muziką judančius jos pirštus.

– Groju smuiku. Ir pianinu, nors jo jau atsisakiau.

Fei mama buvo pianistė. Kaimo mokykloje ji mokė muzikos ir priimdavo mokinius privačiai namie. Ji ilgai mokė skambinti pianinu Fei, bet šiai labiau patiko aistringi smuiko garsai. Šis instrumentas galėjo išreikšti tiek daug dalykų, kurie netilpo žodžiuose, todėl smuikas tapo ir jos balsu.

Kai Fei peraugo smuiko mokytoją Litl Bartone, mama surado poną Bertelį. Prieš daug metų, kol dar nebuvo pabėgęs su dirigento žmona, jauna angle, ponas Bertelis buvo prestižinio Milano orkestro pirmasis smuikas. Fei dukart per savaitę po mokyklos lankydavo jį bute šalia Noridžo katedros rengiamas smuiko pamokas, kurioms mama taip sunkiai taupė. Jei ji grodavo gerai, jis užsimerkdavo ir klausydavosi užsisvajojusiu veidu, bet jei ji per mažai stengdavosi, jis nusivylęs pliaukštelėdavo sau per briliantiną suteptą galvą ir sudejuodavo tarsi mirtinai sužeistas: „Ne, ne, ne.“

– Man patinka klausytis muzikos, – pasakė Adamas, – bet

groti visiškai nemoku. Žaviuosi visais, kurie sugeba čirpinti ketguto* stygas ir dar iš to užsidirbti.

– Stygos padarytos ne iš kačių, – nusijuokė Fei. – O man patinka groti. Tik tai ir norėčiau daryti.

– Tau gerai, – atsiduso jis. – O aš visai nenutuokiu, ką norėčiau daryti. Ko gero, stosiu į universitetą. Svarstau apie kalbas – mano prancūzų ne tokia ir bloga. O paskui žiūrėsiu, kas bus. Tavo taurė tuščia. Norėtum dar?

– Ne, ačiū. Turiu pažiūrėti, ar manęs neieško draugės.

– Taip, žinoma. – Jis atrodė nusivylęs.

Fei vis dar laikė rankoje jo nosinę.

– Atsiprašau, ji lipni, – pasakė, tiesdama jam.

– Pasilaikyk ją, – atsakė Adamas. – Daug jų turiu. Paveldėjau iš tėčio.

Jo veidu nuslinko liūdesio šešėlis ir vėl pranyko.

– Ačiū. Man patiko su tavimi šokti.

– Man taip pat. Labai.

Likusią vakaro dalį ji nematė jo vieno, bet jie nusišypso-davo vienas kitam prasilenkdami, kai šoko su kitais partneriais.

Labai anksti kitą rytą, kai jau ruošėsi lipti į traukinį Šiaurės stoties perone, Fei pamatė Adamą ateinantį su savo mokyklos grupe. Nedrąsiai jam pamojavo, ir jo veidas nušvito.

– *Bon voyage*, – tarė jis.

– Ačiū. *Vous aussi***.

---

* *Catgut* (angl.) – chirurgijoje naudojami siūlai iš smulkiųjų raguočių žarnų. Anglų kalboje neišverčiamas žodžių žaismas. *Cat* (angl.) – katė.

** Tau taip pat (*pranc.*).

Sėdint su kitomis mergaitėmis ją vėl apniko liūdesys, nes žinojo, kad po šiandienos veikiausiai daugiau jo nepamatys. Jis atrodė panašus į ją pačią, nors ir nesuprato kuo.

Buvo įsikišusi jo nosinę į palto kišenę ir dabar suspaudė ją delne. Ką tokio jis pasakė? Kad iš tėvo paveldėjo daug nosinių. Nustebo, suvokusi šių žodžių prasmę. Galbūt jis, kaip ir ji, neturi tėvo.

Fei tėtis mirė, kai ji buvo visai maža, ir ji visiškai jo neprišiminė. Jis buvo amerikietis, sakė mama, žmonėms pasiaukojęs gydytojas, ir žuvo per karą antskrydžio metu. Fei neprišiminė ir namo, kuriame, pasak mamos, jie gyveno. Rodos, tai buvo miškinga Londono dalis šalia seno aptverto parko su elniais, kuriuos anksčiau taip mėgo medžioti karaliai. Mama rodė jai namo nuotrauką. Jis buvo dailus, vienas iš karaliaus Jurgio laikų sujungtų namų virtinės, nudažytas baltai, su mažyčiu priekiniu darželiu, kuriame mama augino rožes. Praėjus dvejiems metams po Fei tėčio žūties, vidury dienos ant namo nukrito nežinia iš kur atsiradusi bomba ir sunaikino jį ir beveik viską, kas buvo viduje. „Laimė, mudvi buvome išėjusios“, – sakė mama. Fei tai neatrodė teisinga. Kodėl joms turėjo pasisukti, o tėčiui – ne? Rodos, laimė labai užgaidi. Nenukentėjo ir pianinas. Pasisekė ir jam.

Ankstyviausi Fei prisiminimai susiję su Raktažolių nameiliu Litl Bartone, kurį panelė Dan, daug vyresnė mamos draugė, išnuomojo joms po nelaimės su bomba, mamai nusprendus išvykti iš Londono į palyginti saugesnę kaimišką Norfolką. Nuo tada jų šeimą sudarė tik ji ir mama. Jiedvi retai sulaukdavo žinių iš tėčio šeimos Amerikoje, nebent atviruko iš jo sesers per Kalėdas. Panelė Dan gyveno už dvidešimties mylių Norfolko pakrantėje, ir jos retkarčiais ją aplankydavo, bet ji mirė, kai Fei buvo dešimt, palikdama namelį joms.

Fei jau žinojo, kad nereikia daug klausinėti apie tėtį ir anks-tyvuosius savo gyvenimo metus, nes mamai prisiminus pra-eitį veidas apniukdavo, akys apsiblausdavo. Fei nenorėdavo liūdinti mamos. Retkarčiais, bet nedažnai, būdavo tokių blogų dienų, kai Kitė Noks taip liūdėdavo, kad nesikeldavo iš lovos, ir Fei tekdavo pačiai pasirūpinti savimi.

Tą vakarą, laimingai grįžusi namo po ilgos kelionės, Fei dėliojo ant stalo lėkštes vakarienei ir pasakojo mamai apie išvyką.

– Nuo Eifelio bokšto matėme netgi Švenčiausiosios Jėzaus Širdies baziliką. Ji atrodo kaip rusiški rūmai – su bokšteliais ir saulėlydyje auksu spindinčiu kupolu. Keista, nes iš arti jis baltas.

Kitė padėjo piemenų pyragą ant paklotės. Jis buvo labai karštas, paskrudęs, šakute suraižytas bulvių košės sluoksnis žvilgėjo nuo išsilydžiusio sūrio – taip Fei labiausiai patiko. Ji nusišypsojo kitoje stalo pusėje sėdinčiai džiugiai nusiteikusiai dukrai.

– Tikriausiai buvo nuostabu, – tarė, prisitraukdama kėdę.

Prisiminė, kokį jaudulį kėlė vaizdas Paryžiaus, išsidriekusio jai po kojomis, Sena kaip sidabrinis kaspinas, suraižyta tiltais, spindinti tarp pastatų.

– Paskui vaikščiojome palei upę. Kaip man patiko tie mažy-čiai kioskeliai! Margareta nusipirko atviruką su nuogo Dovydo skulptūra. Gerai, kad panelė Edvards nematė. Ji stovi net ne Paryžiuje, ar ne? Magė nebūtų galėjusi pavadinti jo suvenyru.

Kitė nutaisė griežtą veidą.

– Žinoma, ne.

Ji įdėjo didelį gabalą pyrago dukrai, tada įsidėjo sau. Ne, ji

pernelyg raji. Nugremžė dalį pyrago atgal į kepimo indą. Pastaruoju metu vis sunkiai sekėsi užsisėgti sijonus. Tikriausiai todėl, kad jai jau keturiasdešimt. O gal dėl naujų raminamųjų, skirtų gydytojo, nuo kurių ji darėsi vangė. Ji pastūmė per stalą Fei dubenį namie užaugintų salotų. Ši suraukė nosį ir įsidėjo vieną tižų lapelį į lėkštę.

– Kur dar lankėtės?

– Dievo Motinos katedroje.

Kitė sunerimo, pamačiusi, kaip iki tol linksmas dukters veidas apniuko.

– Žinai, ten man nutiko kai kas keisto, – pasakė Fei.

– Kas? – Kitė sulaukė kvėpavimą.

– Siaubingai apsikvailinau. Pradėjo mušti varpas. Jis buvo baisiai skardus ir vis nesiliovė skambėjęs. Tas garsas mane išgąsdino. Panelė Edvards turėjo mane raminti. Dar buvo toks vaikinukas...

Ji nutilo, nes mama nerimastingai žiūrėjo į ją.

– Varpas? – susiraukė Kitė.

– Taip, – kiek padvejojusi tarė Fei. – Jis man kažką priminė.

Ji pažvelgė į mamą, tikėdamasi kokio nors atsako.

– O ką jis tau priminė?

Tos didelės mėlynos akys, pagalvojo Kitė, dėdamasi į lėkštę salotų. Širdy pajuto it drugelis plazdančią baimę. Negi ir ji atrodė tokia pat pažeidžiama kaip Fei, kai buvo jos metų? Norėjo ištiesti ranką ir nuraminti dukrą, priglausti prie savęs, suglostyti plaukus, kaip visada darydavo. Bet galbūt eidama septynioliktus metus Fei tam jau per didelė? Juk ir atrodė daug brandesnė. Kelionė tikriausiai buvo naudinga, bet Kitė labai nenorėjo, kad duktė išvyktų.

– Žinau, kad nesu buvusi Paryžiuje, – tarė Fei, imdama ša-

kutę su peiliu. – Bet kartais atrodė, tarsi jau būčiau lankiusis. Argi ne keista?

Kitės baimė tarytum išskleidė sparnus, ir ji pridėjo ranką prie širdies.

– Labai keista, – pakartojo.

Tada čiupo šakutę ir įsidėjo į burną didelį kąsnį, bet, nors ir su išsilydžiusiu sūriu ir riebiu padažu, jis atrodė beskonis.

– Galbūt buvau ten praėjusiam gyvenime, – pasakė Fei. – Prisimeni tą knygą apie reinkarnaciją, kurią radau bibliotekoje? Visi joje aprašyti žmonės tvirtino, kad praeity buvo įžymūs, bet tai negali būti tiesa. Kai kurie tikrai turėjo būti paprasti: valstiečiai ar gatvės muzikantai. Įdomu, ar praėjusiam gyvenime gyvenau Paryžiuje?

– Tikiuosi, ne revoliucijos laikais. Būtų buvę kiek *per daug* jaudulio.

Fei nusijuokė, o Kitė gurkštelėjo vandens, išdrįsusi atsipalaiduoti. Jos duktė visada pasiduodavo tokiems fantazijos polėkiams. Vis dar buvo labai jauna ir nekalta, brangioji jos dukrelė. Kitė stengėsi, kad viskas taip ir išliktų, kad ji turėtų laimingą vaikystę. Šiais laikais mergaitės taip greitai užauga. Per daug dažosi ir trykšta tokiu supratingumu! Kad ir Fei draugė Margareta. Jos motinai tikrai su ja nelengva.

Kad tik Fei tokia nepavirstų, prašau, – mintyse ištarė ji. – *Tik ne mano mažoji Fei*. Vis dėlto turėjo pripažinti, kad Fei tapo jauna moterimi. Ir gražia. Jos kūnas vis dailėjo, ir to negalėjo nuslėpti net bjaurus klostėtas sarafanas.

Ne, reikia pripažinti, Kitė nenorėjo, kad Fei vyktų į Paryžių. Mergaitė dar per jauna. Kitoms jau suėję septyniolika. Tai buvo tik penkių dienų išvyka, bet Fei iki šiol niekur nekeliavo su mokykla. Ir kodėl būtinai reikėjo važiuoti į *Paryžių*?

Galiausiai ji pasidavė Fei maldavimams. Važiavo Margareta su Evelina, vadinasi, ir Fei *privalejo* važiuoti, antraip būtų be galo *nusivylusi*. Tad Kitė nusileido ir sukrapštė kelionei pinigų.

Fei viskas bus gerai, guodė save Kitė. Margareta buvo pavojinga, savanaudė, pernelyg gerai žinanti savo dailaus, skaistaus veidelio vertę, bet Evelina – gera mergaitė, kaip ir galima tikėtis iš pastoriaus dukters. Kvaila šitaip jaudintis. Fei laimingai sugrįš namo. Bet kai prieš kelias dienas Kitė žvelgė į tolstantį traukinį, atrodė, lyg nematomas laidas, jungiantis ją su dukra, įsitempia taip, kad, rodos, tuoj nutrūks.

– Ką gi, nors trumpam turėsim ramybę, – atsiduso švelnioji Evelinos motina, kai traukinys pranyko tolumoje.

– Vargšėlė mokytoja Edvards. Tikiuosi, mūsų Mardžė gražiai elgsis, – sukikeno dailioji Margaretos mama.

Toji moteris turi penkis vaikus, o jauniausias – ne jos vyro, bent taip kalbėjo žmonės.

Kitė negalėjo žodžio ištarti, nes gerklę gniaužė liūdesys.

Ji prisiminė, kaip paliko tas dvi moteris ir nuėjo į autobusų stotelę, apglėbusi rankomis save, tarsi pavasario vėjas būtų staiga atšalęs. Fei išvykimas atrodė lyg atsikartojanti praeitis. O blogiausia, kad nuo šiol tokie dalykai bus vis dažnesni. Jos vienintelis brangus vaikelis užaugs ir paliks namus. Ką ji tada darys? Kodėl jai šitaip sunku?

Žinojo kodėl. Dėl to, kas atsitiko. Praeitis ją visada persekiojo, niekaip nenorėjo nugrimzti į užmarštį. Matyt, todėl ji ir tapo pernelyg globėjiška.

Kitės mintis staiga nutraukė Fei klausimas.

– Mama, bet ar tikrai aš nesu buvusi Paryžiuje? Net kai buvau maža?

Kitė akimirką jautėsi priblokšta. Iš karto norėjo sumeluoti. Tiek kartų melavo, kad dar vienas melas niekam nepakenks. Bet tai nebuvo tikros melagystės, ji tikino save, tik baltas melas, toks, kokį sakai, norėdamas nuraminti mylimą žmogų. Skaidrus dukters žvilgsnis maldavo atsakymo. Kitė pravėrė burną ištarti „ne“, bet Fei užbėgo jai už akių.

– Tikriausiai negalėjom ten važiuoti. Tada dar vyko karas, – pati atsakė į savo klausimą.

– Taip, vyko karas, – palengvėjusia širdimi atsakė Kitė. – Tuo metu niekas negalėjo važiuoti į Paryžių. Didžioji dalis Prancūzijos buvo atkirsta, kai 1940 metais ją okupavo naciai. Kaip ir dalį Europos.

Fei susimąstė ir tarė:

– Tai kodėl miestas atrodė toks pažįstamas? Kodėl?

– Nežinau, mieloji.

Bet ji žinojo. Gerai prisiminė. Neįmanoma pamiršti dalykų, išgąsdinusių ją visam gyvenimui.

Kada nors turės viską paaiškinti dukrai. Ne kartą vos neprasitarė, kai Fei ko nors kamantinėdavo. Bet Kitė pažvelgdavo į mėlynas patiklias akis ir žodžiai užstrigdavo gerklėje. Neįstengė kalbėti apie ten nutikusius siaubingus dalykus. Nenorėjo matyti, kaip duktė nusimena, nusigręžia nuo jos.

Kada nors turės jai papasakoti, bet dar ne dabar. Prašau, Dieve, dar ne dabar.

– Ak, tavo tėtis, – moteris atsipalaidavo. – Jis buvo nuostabus žmogus. Dar nebuvo mačiusi dviejų taip vienas kitą įsimylėjusių žmonių, kaip jiedu su tavo mama. Galiu bent jau nuo to pradėti. Papasakosiu tau, kaip jie susipažino. Tai buvo, kaip jūs, anglai, sakote, greitas kaip viesulas meilės romanas.

RACHEL HORE (Reičelė Hor) – britų rašytoja, ilgą laiką dirbo Londone leidybos srityje, vėliau persikraustė į Noridžą ir pati pradėjo rašyti romanus. Ji dėsto kūrybinį rašymą, augina tris sūnus ir rašo knygas, tampančias bestseleriais.

1937-ųjų rugpjūtis. Kitė Travers, trokšdama tapti pianiste, iš Anglijos atvyksta į Paryžių. Atrodo, kad jaunai, gražiai ir talentingai merginai šypsosi sėkmė – ji ne tik skambina pianinu, bet dar ir sutinka savo gyvenimo meilę. Tačiau viską sugriauna karas, panardinantis romantišką, žiburiuojantį miestą į tamsą. Neišvengiamai griūva ir Kitės laimė.

Po ketvirčio amžiaus Kitės dukra, talentinga jauna smuikininkė Fei Noks, atvyksta su orkestru gastrolių į Paryžių. Miesto ji beveik nepažįsta, bet kodėl jis jai atrodo toks artimas? Kodėl šis miestas kelia jai prisiminimų, kurių lyg ir neturėtų būti? Kiekviena gatvė veda ją į praeitį, kurios ji nepažįsta, bet kuri ją traukia.

Mamos namuose radusi seną kuprinę su Paryžiaus adresu, Fei pamažu pasineria į tamsias paslaptis, į taip ilgai nuo jos slėptą tėvų praeitį ir su baime ir viltimi ima suprasti, kas ji ir kur jos tikroji vieta. Toji savaitė pakeis visą Fei gyvenimą.

„Savaitė Paryžiuje“ – jaudinantis romanas apie motiną ir dukrą, apie karą ir tamsias šeimos paslaptis, ir meilę, kuri rusena dešimtmečius, laukdama, kol ją kas nors suras.

ISBN 978-609-466-240-9

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt